

FRANC JAKLIČ:

SIN

"O rada, če bom le mogla." Pogleda še Urško in otroka. Tu zapazi, da se nekoliko slini.

"Veš, s čim odpraviš slinjenje, če hočeš? S slamo, katera se je prijala živinčeta na gobcu in jo je neslo na vodo in nazaj, potegni otroka pod nosom sem in tje, in nikoli več se ne bo slinil."

"Kaj poveste! — Vi pa tudi vse veste!"

"Marsikaj vem! — Otroke tudi notranjica (božjast) lomi. — Za to pa ni drugega zdravljenja, ne jedi, ne pijače — kakor obleko vrzi na tekočo vodo, najbolje je na tako, ki ponikne, pa ga poneha. — Sedaj pa že veš, kaj ti je treba, da ohraniš otroka! — Lep fantiček bo! Moram iti."

S temi priporočljivimi besedami odide.

Ostali so Košičkovi sami, nadejajo se, da je Nosečkino zdravljenje rešilo Peterčka.

VII.

Peter je živino nalašč krmil s slamo, da bi se katerega živinčeta prijala na gobec, da bi jo neslo na vodo in prineslo domov. Prijela se je še, prijala kaka slamica in tudi na vodo se je prinesla ali — šmenta! — tam je pa vsaka na vodi ostala. Šele tretji dan je bila sreča toli mila, da je Sivka prinesla slamo na gobcu na vodo in domov. Oj, to je bilo veselje!

Še preden Peter Sivko priveže, jo ulovil za gobec, ji otme dragoceno slamico in jo nese v hišo.

"Jo že imam! Jo že imam!" se vesel pobaha.

"I, kaj? Kaj si dobil?"

"I, lejte, slamico na vodo neseno in nazaj prineseno."

"Daj jo sem!" vzklikne babica razveseljena.

CHICAGO, ILL.

REAL ESTATE FOR SALE

NAPERVILLE

BY OWNER — 4 bedrooms, 3 baths. Midern ranch on 5 wooded acres, garage, stable, swimming pool. — \$52,000. To see, phone Naperville 2555. (142)

WORTH — by owner, 3 twin-size bedroom. Ranch, utility room, 4 yrs. old. Priced in mid teens. Low down payment. 11601 Neenah — Gibson 8-4095. (142)

GLEN ELLYN — By owner. Have moved, must sacrifice. 3 bdrm. brk. ranch. Landsc. 58x185 wooded lot, carpet, liv.-din. rm. fam. size kitchen, tile bath, full bsmt., gas ht. Thermopane windows, many extras. Sacrifice only \$21,900. Phone: FAcultry 3-4416. (142)

MIDLOTHIAN

A SWIMMING POOL? — Yes, we have one, and a 3 bdrm. ranch that goes with it. Also 2 car garage, screened-in patio with barbecue pit. Call now for appointment: FUlton 5-7676. (142)

LOMBARD — By owner. 6 rm. 3 bedroom, 1200 ft. living area. Excel. cond. inside and out. Large liv. rm.; sep. din. rm., both carpeted. garage, basement. Best loc. \$17,750. Phone MAYfair 7-5190. (143)

DES PLAINES — By owner. 9 room, 2 story house, cor. lot, 2 car garage, screened patio, outdr. barbecue, within 4 blks. all schools, churches, shopping. \$28,000. Open house July 26, 10 A.M. - 7 P.M. 758 Laurel. Flanders 8-2234 or VAnderbilt 4-7332. (143)

LOVELY BRICK RANCH — 2 bdrms., full basement, beautiful grounds, overlooking golf course. Near Congress expwy., schools, shop., transp. By owner. 10939 Roosevelt Rd. Call Fillmore 5-3319 for appt., except Sundays. (143)

DOWNER'S GROVE — By owner, 7 rm. English type, lge. liv. rm.; separate din. rm. carpeted; nat. firepl., newly remodelled kit., with dishwasher, newly pine den, scr. porch. 3 bdrms. 1½ baths, gas ht., rec. room. Near schools, stores, transp. Immed. poss. \$22,500. WOODland 8-4840. (143)

KOLENDAR društvenih prireditev

AVGUST

2. — Dramatsko društvo LILJA priredi "slovenski dan" na farmi sv. Jožefa.

30. — Dramatsko društvo Lilija in pevski zbor Korotan priredita skupni piknik na farmi sv. Jožefa.

OKTOBER

4. — Slovenski dom na Holmes Ave. slavi 40-letnico obstoja. Sodelovala bodo vsa društva.

11. — Pevski zbor TRIGLAV priredi v Slov. nar. dom una 6818 Denison Ave. "vinsko trgatavo" s plesom.

17. — Oltarno društvo fare Marije Vnebovzete priredi "Card party."

25. — Pevski zbor PLANINA priredi v S. D. na Stanley Ave. svoj jesenski koncert. Začetek ob 6:30 zvečer.

NOVEMBER

14. — Združeni igralci bodo ponovili opereto "Mežnarjeva Lizka" v novi dvorani pri Sv. Vidu. Začetek ob osmih zvečer.

22. — AJC na Recher Ave. proslavi svojo 40-letnico z bankekom. Začetek ob petih popoldne.

DECEMBER

6. — Pevski zbor Slovan priredi v AJC na Recher Ave. ob štirih popoldne koncert.

Janez Grum:

Misli in pripombe h knjigi "This Is Slovenia"

Vsaj dve veliki nalogi mora izpolniti slovenska protikomunistična emigracija: zapisati gradivo za zgodovino polpreteklega doba, iz katere izhajamo, in predstaviti Slovence narodom, med katerimi živimo. Zgodovinskega gradiva je nekaj zapisanega v raznih koledarjih, revijah in časopisih, a vsi čutimo, da večji del te naloge še ni izpolnjen. Od druge naloge do pred kratkim nismo imeli pokazati nič. Lani ob koncu leta pa smo dobili dve angleško pisani knjigi: "Slovenia in European Affairs" in "This is Slovenia". Prva skuša znanstveno prikazati slovensko politično zgodovino, predvsem dobo zadnjih 40 let. Druga pa skuša nuditi pregled in zaokroženo sliko slovenskega naroda in njegove dejavnosti.

Ker je "This is Slovenia" poljudno znanstveno delo, naj mi bo dovoljeno nekaj pripomb in misli ob njej.

Knjiga predstavlja Slovence angleško govorečemu svetu na tri načine: s slikami, s citati iz angleških del ter z zgoščenimi besedilom.

Posrečena je zamisel, prikazati Slovence s slikami. Še tako spretno pisana beseda marsikdaj ne more nuditi tiste zunanje podobe kot jo fotografija. Slike predstavljajo prijetno plat knjige. So pravi album Slovenije. Na splošno je izbor dober.

Prav tako je posrečena zamisel, predstaviti Slovence s citati iz angleško pisanih del. Angleško govoreči svet je tako opozorjen na razna dela v svojem jeziku, ki omenjajo Slovence. Prav tako pa smo opozorjeni na ta dela Slovinci sami.

Slike in citati v knjigi tvorijo vsekakor lažjo plat zadane si naloge. Veliko težja plat pa je besedilo. Ki naj temeljito in pretehtano nudi kar najtočnejšo in najsolidnejšo podobo slovenskega naroda. Ob slikah in citatih na splošno ne bo različno mnenje med nami. Naravno pa je, da se zaradi drugačnih pogledov in vrednotenja marsikateri bralec z besedilom na več mestih ne strinja. Prav tako pogreša na več mestih važne dogodke, ki bi morali biti omenjeni, a niso. S teh dveh vidikov so napisani naslednji odstavki.

Prekrat 1. 1918 in kr. Jugoslavija

Ko sem ob Novem letu prvič dobil knjigo v roke, sem po pregledanih slikah in citatih najprej prebral zgodovinski pregled. In vselej, kadar knjigo ponovno odpre, se tu ustavim in premišljam, zakaj sta prevrat 1918 in naša doba v Jugoslaviji prikazana tako skopo, površno in tako malo modro.

Čeprav prireditelji knjige "This is Slovenia" odklanjajo Jugoslavijo, bi zaradi zgodovinske točnosti morali omeniti na treh, štirih straneh vse važnejše dogodke v Jugoslaviji in v dobi tik pred njo. Omenjen naj bi bil najprej Šušteršičev trializem, ki je hotel v bivši Avstro-Ogrski združiti vse Jugoslovane v eno upravno telo. Prav tako Majkska deklaracija, ki je predstavljala drugo stopnjo takratnega političnega razvoja. Pri obeh dogodkih so bili Slovenci vodilni, zato spadata oba v vsak še tako kratek zgodovinski pregled. Z enim stavkom bi bilo treba omeniti, da so pred prvo svetovno vojno in med njo delovali za Jugoslavijo najvidnejši

sami.

Slike in citati v knjigi tvorijo vsekakor lažjo plat zadane si naloge. Veliko težja plat pa je besedilo. Ki naj temeljito in pretehtano nudi kar najtočnejšo in najsolidnejšo podobo slovenskega naroda. Ob slikah in citatih na splošno ne bo različno mnenje med nami. Naravno pa je, da se zaradi drugačnih pogledov in vrednotenja marsikateri bralec z besedilom na več mestih ne strinja. Prav tako pogreša na več mestih važne dogodke, ki bi morali biti omenjeni, a niso. S teh dveh vidikov so napisani naslednji odstavki.

Nam sme biti danes žal, da takrat 29. okt. niso oklicali neodvisne slovenske države. A zgodovinsko je, da je niso. Res je, da so si prizadevali združiti vse slovensko etnično ozemlje, a na "independent state" pri tem niso mislili. Slovenci so takrat, sme se reči, pozdravili kraljevino SHS "with overwhelming enthusiasm". Imeli so razloge za to. A ker je narod pozdravil združitev, zato je po tem dogodku nedosledno vsako nadaljnje omenjanje "national independence" kakor tudi "independent state" za dobo prve Jugoslavije. Logično je posledje govoriti samo o avtonomiji. To neprethetnost in nedoslednost ob tem našem osnovnem političnem problemu občuti slovenski bralec, še bolj pa jo bo občutil kritični Amerikanec ali Anglež. Ker je narod pristal na skupnost s Hrvati in Srbi, se je s tem, vsaj začasno, odrekol politični neodvisnosti v državnem smislu. Ko je 13 ameriških kolonij proglasilo izjavo neodvisnosti, so bile državno-pravno še

Slovenci: Šušteršič, Krek, Jeglič, Korošec, Tavčar, Cankar. (Eden ali drugi bo verjetno ugovarjal, češ da Šušteršič ne spada v to vrsto. O politiku, kateremu je uspelo, da je razen Poljakov združil vse slovanske poslanca v "Slavenski Jednoti" in predsedoval dvema kluboma jugoslovanskih poslancev ter resno delal za združenje vseh Jugoslovancev v eno upravno telo, se vendar ne more trditi, da je bil proti Jugoslaviji.)

Ob razpadu Avstro-Ogrske je slovenski narod 29. okt. 1918 proglasil svoj izstop iz dvojne monarhije in s tem narodno osvoboditev. Ta dogodek bi moral biti omenjen predvsem v zgodovinskem pregledu. Prireditelji knjige ga imenujejo "national independence" (str. 6). Ker se pridevnik "national" sedaj uporablja predvsem v pomenu "državen" in manj v pomenu "narodni", bo ameriški bralec razumel pri tem slovensko državno neodvisnost. Vprašal sem enega akademika in enega profesorja, kakšno neodvisnost razumeta pri izrazu "national independence". Prvi je odgovoril, da tako neodvisnost, kot jo ima Francija. Drugi pa je dejal, potem ko je vprašal, za katero dobo gre: oklicali ste tako neodvisnost kot Čehoslovaška. Zgodovinsko dejstvo je, da se je glede na državno skupnost slovenski narod 29. okt. 1918 čutil sestavni del takratne države avstro-ogrskih Jugoslovancev, ki je trajala od 29. okt. do 1. dec. pod vodstvom Narodnega Veča v Zagrebu. To Veče (veča po slovensko!) je potrdilo predlog za Narodno vladu v Ljubljani. Zato je izraz "national independence" premočna reinterpretacija takratnih dogodkov. Mi sami vedno govorimo o narodnem osvoboditvi, kar je dosledno in pravilno. Tudi kanadski častnik pravilno omenja "40th anniversary of the liberation of 1918".

Nam sme biti danes žal, da takrat 29. okt. niso oklicali neodvisne slovenske države. A zgodovinsko je, da je niso. Res je, da so si prizadevali združiti vse slovensko etnično ozemlje, a na "independent state" pri tem niso mislili. Slovenci so takrat, sme se reči, pozdravili kraljevino SHS "with overwhelming enthusiasm". Imeli so razloge za to. A ker je narod pozdravil združitev, zato je po tem dogodku nedosledno vsako nadaljnje omenjanje "national independence" kakor tudi "independent state" za dobo prve Jugoslavije. Logično je posledje govoriti samo o avtonomiji. To neprethetnost in nedoslednost ob tem našem osnovnem političnem problemu občuti slovenski bralec, še bolj pa jo bo občutil kritični Amerikanec ali Anglež. Ker je narod pristal na skupnost s Hrvati in Srbi, se je s tem, vsaj začasno, odrekol politični neodvisnosti v državnem smislu. Ko je 13 ameriških kolonij proglasilo izjavo neodvisnosti, so bile državno-pravno še

samostojne. Ko pa so izdelale ustavo in jo sprejele, je državna neodvisnost posameznih držav prenehala. Zdi se mi, da je to jasno vsakemu Amerikancu in Angležu. — Seveda s tem ni rečeno, da se je slovenski narod takrat odrekel lastni državi za vedno. Le to ne gre, da takoj po zedinjenju postavljamo primero: če bi koroškimi Slovincem bila dana izbira med neodvisno Slovenijo in nadaljnjim avstrijskim jarmom — ko je vendar večina naroda prekvarkar na navedenjem pozdravila SHS. Zaglavje bi bilo boljše brez te primere.

Bojim se, da bo angleško govoreči pa tudi mlajši slovenski bralec dobil vtis, da je bila navzočnost srbskih čet glavni vzrok za izgubljeni plebiscit. A ta vzrok je bil — v kolikor je pač bil — drugotnega značaja. Prireditelji knjige naj bi obširneje prikazali, kako je Avstrija dušila slovenski narodni razvoj na Koroškem že dolga desetletja prej, da je bila zato narodna zavest precej omtvrena. To je bil glavni vzrok za izgubljeni plebiscit. Vsi ostali vzroki so bili le posledica tega prvega. Sicer pa; mar ni Narodna vlada v Ljubljani prosila za vojaško pomoč, potem ko zasedba s slovenskimi prostovoljci ni uspešna? — Omenjanje "uši" in "nepismenega srbskega kaplarja" naj bi v reprezentativni in informativni knjigi odpadlo.

Ne najdem razloga, zakaj se to zaglavje začne s trditvijo, da se nobeden motivov, zaradi katerih se je slovenski narod takrat odločil za Jugoslavijo, ni uresničil. Bralec občuti to trditev kot heterogen uvod, ki ni v skladu z naslovom ne z nadaljnjo vsebino. Pravilno bi se to zaglavje začelo z naslednjim stavkom: "Slovenia at the end..." Kar pa tiče trditve samo, ni mogoče trditi, da se noben od motivov ni uresničil. Mar ne bi bilo bolj prav reči: popolnoma sicer ne, a v večji ali manjši meri so bili realizirani mnogi motivi. (O tem pozneje.)

Odločno prereven je prikaz "Slovinci v Jugoslaviji". Premalo je omenjati, da je bil kralj Aleksander diktator in centralist in da je hotel spremeniti SHS v Veliko Srbijo. Pa da se je vsak Slovenec moral učiti srbsčine in da smo več plačevali v Belgrad, kot pa dobivali nazaj.

Glede zadnje trditve; da je Slovenija veliko več plačevala v Belgrad, kot pa dobivala nazaj, je trda resnica. A povsod na svetu gospodarsko naprednejši predeli države plačujejo v odstotkih več kot pa nerazviti in zaostali. Industrijski severovzhodni del Amerike plačuje v odstotkih precej več kot pa Montana ali Utah.

Popolnoma zgrešeno je navedeti v "This is Slovenia" kloftanje v jugoslovanski vojski. Premalostna zadeva je to, da bi jo morali pripovedovati svetu. V kolikor je tega kloftanja bilo, ni bilo iz sovraštva do Slovencev in Hrvatov, ampak ker je to bila praksa že v prejšnji srbski vojski. Zato so bili enako kloftani Srbi, Hrvati in Slovenci. Ravno s študenti pa so fair ravnali v posebnih dijaških četah. Če je bil kak slovenski inteligent okloftan, je bil redka izjema, ki je ne kaže vlačiti pred svet. — Tudi pritisk na oficirje za vstop v pravoslavje se je vršil le v posameznih primerih, a na splošno se to ne more trditi. Ing. P. Rozman, ki je bil kapetan korvete (major) v kr. jugoslov. mornarici, mi je odločno dejal, da je taka trditev za mornarico stodoletno zgrešena, in kolikor je njemu znano, tudi za letalstvo. Reči pa bi se smelo, da oficir, ki bi kazal izrazito katoliškega cerkvenega duha, ni bil preveč dobrodošel. — Kar pa tiče trgatave listov iz slovenskih šolskih knjig, je treba reči, da je Živkovičeva diktatura trajala le ne-

kaj let, a v Jugoslaviji smo bili dobrih 22 let. In pri tem trgatavi je imel glavno krivdo slovenski del JNS, ki je takrat zagrešil kulturno izdajstvo.

Ker prireditelji knjige "This is Slovenia" omenjajo dejstvo, da je bil "Orel" razpuščen, bi dosledno morali omeniti, da je obstajal do 1. 1930 in da smo dobili 1. 1936 nadomestilo zanj v Fantovskih odsekih in Dekliških krožkih. Brez dvoma po dr. Koroščevi spretnosti in po državniški uvidenosti princa Pavla. Res pa je, da se zakonodaja pri tem ni spremenila in je "Sokol" še vedno ostal državna organizacija. Ravno to je dokazovalo veliko dobro voljo princa Pavla. Zato je zgrešeno, omenjati ga v isti vrsti kot kralja Aleksandra, še bolj pa je zgrešeno, devati ga v isti žakelj kot Franca Jožefa, Hitlerja in Mussolinija (str. 120).

Vse trditve, ki izražajo našo nejevoljo in razočaranje, spadajo na naš domači trg, odločno pa ne spadajo v predstavljajalno knjigo. Vdajati se v taki knjigi čustvom nejevolje, je odbijajoče za slovenskega bralca, toliko bolj pa za angleško govorečega, ki našega načina razpravljanja ne pozna.

(Dalje prihodnjič.)

Ženske dobijo delo

Delo v kuhinji

Išče se pomočnico za delo v kuhinji. Ure od 1:00 pop. do 8 zvečer.

SORN'S RESTAURANT
6036 St. Clair Ave. EN 1-5214 (x)

MALI OGLASI

Hiša naprodaj

Na 1275 E. 74 St., 8 sob plinski furnez, avtomatični vodni grelec, garaža. Zmerna cena. Lastnik na 6515 Bonna Ave. EX 1-5266. —(143)

Trgovina v najem

Na 17216 Grovewood Ave., primerno za brivnico, pekarijo ali kaj drugega. Kličite EN 1-9435. (142)

Naprodaj

Gostilna z D-2 in D-3 licenci. Zidano poslopje, 3 stanovanja, delikatesen, gostilna z jedilno sobo, klimatska naprava (air conditioned), dober dohodek, popolnoma prenovljena, na vzhodni strani. Kličite HE 1-5522 med 10. zj. in 2. pop.

Stanovanje se odda

Tri neopremljene na novo dekorirane sobe z vročo vodo se oddajo odraslim. Vprašajte na 1176 E. 61 St., spodaj, spredaj. Najemnina \$38. x(m,w,f)

Naprodaj

Enodružinska hiša, 4 spalnice, moderna kuhinja, kopalnica, družinska soba, stranišče, na prvem. Plinski furnez in ekstra lot. V fari Marije Vnebovzete. Zidana Colonial hiša, 5 sob spodaj, 4 spalnice zgoraj, razvedrilna soba, dvojna priključena garaža, velik lot, v E. 135 St. okolici.

KOVAC REALTY
960 E. 185 St. KE 1-5030

Sobe se odda

Oddajo se 3 sobe blizu cerkve sv. Vida, na E. 61 St., zgoraj. \$48 mesečno. Nič otrok. Kličite UT 1-2226 ali FA 1-9317. (143)

Hiša naprodaj

Lastnik prodaja enodružinsko hišo v E. Cleveland, 7 sob, 3 velike spalnice, shrambe, 2 kopalnice. Da se uredi zapiščina. GL 1-0076 ali LI 1-2021. —(145)

Hiša naprodaj

Lastnik prodaja zaradi starosti enodružinsko zidano hišo, sedem sob, štiri spalnice, 1 kopalnica, 2 stranišči, ogrev na vodo, 2 in pol garaži, na 17618 Grovewood Ave. Vprašajte za Jim Dorsek.

—(27, 29, 31 jul)

CAROVNIJA? — Vsekakor, toda fotografija! Carovnik Mars in Pat Carleton med "sejo" v Jacksonville, Fla.

KRIŠTOF KOLUMB ali Odkritje Amerike

ZGODOVINSKA POVEST

Znameniti zemljepisni risar, gosp. Martin Begaj, mora predstaviti zemljo v podobi kroglje in pojasniti njeno uredbo... To je smešna reč... Pomislite gospod... kako neumno... mi živimo na krogli!

—To ni nič neumnega, Peter, — rekel je Kolumb. — Le čudim se, od kod ti tako dobro vse to veš. Kje si izvedel?

—zvedel sem — nasmehnil se je Peter — iz ust samega Hoze Hudia.

—Kako? vprašal je začuden Kolumb.

—Prav lahko — odgovoril je Peter, — gospod jako rad lovi morske ribe, lovi jih na svoj način, a jaz mu pomagam pri tem delu.

—In on tebe uči?

—On ve, da sem mnogo hodil po svetu, da je morje meni jako ljubo in zato se mu ne zdi odveč vlivati svetlobe v mojo neumno glavo.

—Morda kaj veš o astrolabiju — tej pridobitvi novega časa.

—Gospod Hoze Hudio — odgovoril je Peter — pravil mi je nedavno o nekem instrumentu, kateri kaže mornarju točno stanje solnca, a priznati moram, da ga nisem popolnoma razumel, in ne morem vedeti, kako korist more imeti tak astrolabij za mornarje.

—Kako korist? O veliko, ogromno korist, Peter! — zaklical je navdušen Kolumb tako glasno, da so se mimoidoči nehote obrnili na njegovo stran. Iznajdba astrolabija je pravi blagoslov božji. Dela mornarja nezavisnega od suhe zemlje, da more voditi ladijo po neomejenem morju. Sedaj se nam ni več treba držati brega, kot so se ga morali prejšnji mornarji, kateri so izgubivši zemljo, blodili po morju, ne vedoč, kam bi obrnili ladijo. Sedaj se lahko pogumno spustimo na širno morje, o katerem pripovedujejo toliko strašnih stvari. S pomočjo astrolabija in kompasa vedno najdemo pot... Naprej torej, na morje na zapad! Tam leži novi svet, nova zemlja!...

V svojem navdušenju Kolumb ni zapazil, da se je bil ustavil v sredi ulice in se je okrog njega in njegovega sprehajalca zbrala tolpa zijačev in radoved-

nežev. Vsi so zevajoč poslušali, ne vedoč, kaj bi si mislili o čudnem govorniku.

—Hočete li vi gospod, odpraviti se z ladijo, da odkrijete ono novo zemljo? — razlegal se je zasmehljiv mladeniški glas.

—Ko pride čas, prisegam pri Bogu in vseh Svetih, da to storim. Z usti otrok govori Gospod! — odgovoril je Kolumb z dostojnostjo, potem s počasnim korakom šel dalje, delajoč si pot skozi gosti krog, ki se je bil zbral okrog njega.

Vsi so ga začudeni gledali.

—Kakor je Bog svet — zaklical je ravno ta glas — on hodi kakor rajski pravičnik?

—Prav imaš — zaklical je drugi.

Plavati vedno na zapad kakor v brezno in ničesar drugega videti okrog sebe, kakor vodo — kako lepa...

—Ali pa priti hudiču na noge, kjer se valovi kipe od peklenkega ognja.

—Tacega potovanja nas varuj sv. Francišek!...

—Da res lepa pot! Naravnost v kremplje satanove... govorili so v tolpi in razšli se.

V tem je Kolumb z ženo in sinom prišel v hišico, katero je bil zanje najel Peter v, lizbonskem predmestju.

—Tu je vaše stanovanje, — rekel je potem mornar.

—Sveta Mati Božja varuj naše bivališče.

—Ti je li tukaj všeč — vprašal je Kolumb Filipa, ki je hodila gori in doli po sobi.

—Kako mi ne bode všeč? — odgovorila je ginjena Filipa. Tukaj je vsaj vrtec, kjer se moreš počuti v hladni senci, a kaj več ne moreva zahtevati...

—Potrpljenje, draga, potrpljenje! Tudi za nas pridejo boljši časi, ko ne bomo več trpeli pomankanja — zaklical je prepričan Kolumb. Treba je le pogumneje delati, izbravši si pravi trenutek.

—Kaj misliš sedaj delati, Kristof? vprašala je Filipa vznemirjena. — Mari me hočeš zopet zapustiti. — Že sedaj se bojim in vznemirjam, ko ostanem sama z Dijetom in mislim na te, kako se bodeš vedno imel boriti z nevarnostimi, burjami in viharji.

—Ne, srce moje, bodi mirna! Sedaj bomo skupaj živeli.

Sedaj hočem v red spraviti, kar sem opazil sam, in kar je skusil oče tvoj. Njegov dnevnik, ki ga je pisal, ko je bil na potovanju z infantom Henrikom, je zame velik zaklad. Tvoja mati mi je jako ustregla, ko mi ga je podarila po smrti svojega moža. Moj brat Jernej pride kmalu v Lizbono in skupaj izdelava ta načrt, kateri me že tako dolgo zanima.

—No, kaj pa potem, je v skrbeh vprašala Filipa.

—Potem bodem pa gledal, da ga uresničim, odgovoril je Kolumb. — Ti veš, da mi je tvoj brat Peter Korreo dal priporočilno pismo do Petra de Meneses, grofa Villa Real, zaupnika kralja Ivana II....

Ko se je dobro uredil v svojem stanovanju, je Kolumb že drugi dan začel urejati vse svoje opazke, načrte, zemljepise in opise potovanja in jih primerjati s papirji, katere je ostavil njegov tast. Oče Filipe je bil znamenit mornar, njegova preiskovanja, zemljepisna odkritja in matematične opombe — so vedno bolj razvijale v Kolumbu misel, da če potuje vedno na zapad po Atlantskem morju, da naposled pride do bregov

Vzhodne Azije, čudovite dežele Indije, Cipanga in Kataja, o katerih je toliko pripovedoval Marko Polo.

Zatopljen v svoje račune, je Kolumb sedel v sobi sklonjen na papirje, kar so se nakrat tiho odprle duri in v njih se je pokazala moška postava. Zaslišavši korake, je Kolumb privzdignil glavo.

—A, Jernej, si li ti?

—Jaz, brat tvoj, hitel sem priti na tvoj klic.

—Dobro, hvala! In brata sta se veselo objela.

—In kako se imajo dragi starši?

—Po milosti božji in vsled tvoje podpore še dosti dobro. Oče je star in delati ne more in tvoja podpora je potrebna. Vse, kar jaz zaslužim, gre za vzgojo mlajših bratov Ivana, Pelerina in Jakobaj.

—Ce Bog nam pomaga, kmalu se nam na boljše obrne — rekel je Kolumb. Prišel si pravi čas. Proučil sem že vse, kar je znanega o doslej znanih celinah in otokih. Vse, kar se govori o Brandonu, Antili in otoku Sedmih mest se razprši kakor megla. Te pripovedke so zaradi tega zanimive, ker nam odpirajo oči glede položaja Atlantskega morja in nam dokazujejo, da je njega zapadna stran popolnoma neznana. Tja moramo obrniti svoje poglede, ondu mora biti neznana zemlja!

—Prisegam pri sv. Lovrencu, to je drzna misel — je začuden zaklical Jernej.

—Drzna, — a izvršljiva. Atlantsko morje je najbližja pot v Indijo, katero že tako dolgo iščejo!

—V Indijo! — ponovil je zamišljeno Jernej. — Ti imaš morda prav, Kristof, a ti pozabljaš, da leži Indija od nas na vzhod in ne na zapad. Seveda ko bi bila zemlja okrogla.

—In v tem slučaju? pretrgal mu je besedo Kolumb.

—Prisegam pri sv. Lorencu, tedaj bi mi mogli iti okrog nje in plavajoč na zapad mogli bi priti v one kraje na vzhodu, kamor pridemo sedaj le po dolgi morski vožnji okrog Afrike!

—Zemlja je v resnici tudi okrogla, Jernej. Mogoče je priti okrog nje z zapada na vzhod, in priti tako na isto mesto, s katerega smo odšli. V tem nas prepričuje cela vrsta pojavov, trditve znanih pisateljev in pripovedke mornarjev.

Jernej še ni mogel odgovoriti, ker so se odprle duri in Peter je silno vznemirjen prihitel v sobo.

—Nesreča, gospod, nesreča! — je rekel z zasopelim glasom. — Gospa...

Kolumb se je stresel in obraz

mu je močno pobledel.

—Kaj je ž njo? — vprašal je s težkim glasom. — Je li umrla?

—Ne, gospod, je še živa, a leži v nezavesti. Kri se jej je ulila iz grla.

—Kje je — kje?

—Prišla je k nam s sinom Dijetom. Ko je prestopila prag, se je naenkrat zgrudila na tla in kri se jej je ulila iz nosu in ust.

Kolumb ni vsega poslušal, skočil je iz hiše. Njegovo Filipa, najdražje bitje na svetu, naj bi mu vzela smrt tedaj, ko je v njegovem srcu zasejal žarek novega odkritja. To ni mogoče, to ne sme biti.

Tekel je v Aničino stanovanje. V obširni sobi na postelji ležala je na blazinah, pokrita z belo odejo Filipa — poosebljena angeljska lepota. Oči so jej bile zaprte. Poleg postelje sta se pogovarjala Anica in zdravnik, Dijeto je pa na tihem vzdihoval v kotu.

Anica je prva opazila prišlece.

—Moj Bog, gospod, zaklicala je. — Gospa se še ni zavedla... O sveta Mati Božja!

—Kolumb jo je odstranil in stopil k postelji. Hotel je spregovoriti, a ni mogel. Pred očmi se mu je potemnelo... Tipajoč je poiskal roki Filipe in naposled s težavo zamolklo spregovoril.

—Moja draga, mila žena.

Kakor bi bila čakala tega glasu, odprla je oči in hotela vstati.

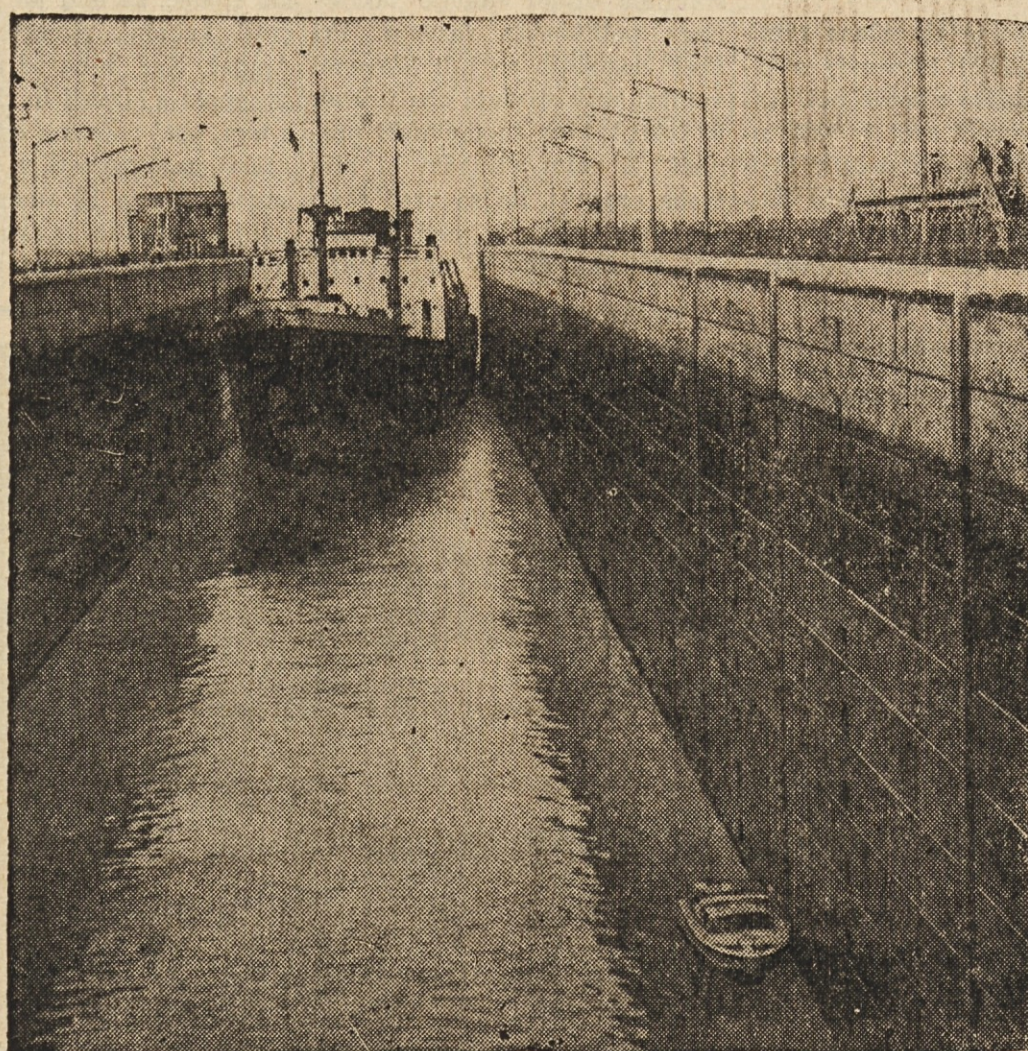
Kolumb jo je rahlo privzdig-

DR. ZUPNIK

ZOBOZDRAVNIK
6131 St. Clair Ave., vhod na E. 62 St.
Uradne ure: 9:30 zj. do 7 zv.
Prijava nepotrebna
Nad North American banko

NITI ENEGA PARA! — Na sliki je velika izbira ženskih čevljev, toda od vsakega kroja samo po en čevljev, drugi parni čevljev je bil poslan na ameriško razstavo v Moskvo

VELIKAN IN PRITLIKAVEC — Spredaj je 19 čevljev dolg čoln, zadaj 442 čevljev dolga angleška tovorna ladja. Oba sta na poti skozi Eisenhowerjevo zatvornico na vodni poti reke sv. Lovrenca.

nil in jej položil za hrbet roko. —Kristof — so s težavo spregovorile blede ustnice... Končano je... Hvala ti lepa! Presveta Mati Božja! Kje je Dijeto?

Na znamenje očeto je deček prišel k materi.

—Moj... sin. — Njene slabe roke položile so dečka v roke očetu. — Ljubi ga... in to, Anica! Ljubi mojega — sina.

—Filipa, Filipa! ne zapuščaj nas!

—To je volja Matere Božje! — Jaz odhajam! — Ti ostaneš... Moj Bog — Kakšna svetloba — Kristof.

In tu je glavo umirajoča potvesila na prsi in potemnele so

NA VRHU — Tri tedne starega "Spanca" so postavili na glavo "Velikega Danica" v Humane Shelter v Memphis, Tenn.

jej oči. Iz ust je bruhnila kri, in zaslislalo se hropenje. — Prsi so se visoko vzdignile, zgornji del trupla se je stresel in vse je bilo končano.

—Umrla je — umrla! — zaklical je Kolumb in zakril si obraz s tresočimi rokami.

Nastala je grobna tišina, katero je motil samo zamolkel jok žalujočega soproga, ki je zgubil zvesto družico svojega težkega življenja.

—Oče, oče! — Razlegal se je nakrat glas v njegovih ušesih in ta glas mu je dal moč, da se je zopet premagal.

—Moj sin, moj Dijeto! — zaklical je Kolumb strastno pritiskajoč dečka na svoje prsi.

Tq trenutje je solnce zašlo in večerni zvon je zapel s tihim glasom, kot bi naznanjal smrt

zveste žene in ljubeče matere. Kolumb se je sklonil nad drago pokojnico in tiho jej zatisnil oči.

(Dalje prihodnjič.)

Hranite denar za deževne dneve — kupujte U. S. Savings bonde!

Prijatelj's Pharmacy

SLOVENSKA LEKARNA
Prescriptions — Vitamins
First Aid Supplies
Vogal St. Clair Ave in E. 68 St.

CE HOCETE...

prodati ali kupiti posestvo ali trgovino, obrniti se do nas

JOS. GLOBOKAR

986 E. 74th St.
HE 1-6607

Se priporočamo

ZA POPRAVITI ALI STAVITI NOVO STREHO ALI ZLEBOVE. VRŠIMO VSA V KLEPARSKO STROKO SPADAJOČA DELA. NAŠE DELO JE POZNANO IN ZANESLJIVO

FRANK KURE

Lahko pišete na ta naslov:

R. F. D. No. 1, Route 44, Newbury, Ohio

Pokličite telefonično: JORDAN 4-5503

NAZNANILO IN ZAHVALA

Zalostnih src naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je v visoki starosti umrla naša dobra mati, stara in prastara mati,

FRANCES ARH

Previdena s sv. zakramenti je zatisnila svoje dobre oči dne 6. julija 1959. leta.

Pokojnica je bila rojena v vasi Temenica pri sv. Vidu na Dolenskem. V Ameriki je bivala čez 60 let.

Pogreb se je vršil iz železovega pogrebnega zavoda v cerkev Marije Vnebovzete in od tam, po darovani sv. masi na Kalvarijo, kjer smo njeno truplo izročili materi zemlji v naročje.

Z veliko hvaležnostjo se želimo s tem zahvaliti Father Jagru za obiske naše matere v bolnišnici in na domu ter za podelitev sv. zakramentov. Father Reblj pa sprejmi našo zahvalo za obiske, za darovano sv. maso zadušnico in za spremstvo na pokopališče.

Hvala vsem, ki so položili ob oder pokojnice vence cvetja; vsem, ki so darovali za sv. maso, vsem, ki so jo prišli kropiti in moliti ob njeni krsti, posebno še Father Jagru in članicam društev, ki jim je pokojnica pripadala.

Hvala pogrebem, ki so nosili njeno krsto, kakor tudi vsem, ki so jo spremili na pokopališče. Istotako hvala vsem, ki so dali svoje avtomobile, brezplačno na razpologo za spremstvo na pokopališče.

Hvala vsem, ki so jo v toku bolezni obiskovali in nam bili na pomoč.

Hvala osebju pogrebne zavoda Jos. Zele in Sinovi za lepo urejen pogreb in za vso izvršno postrežbo.

Ljuba mati, stara in prastara mati, počivajte v miru v lepi ameriški zemlji in lahka naj Vam bo njena gruda!

Za vso ljubezen, trud in skrb za nas bo Bog obilno poplačal in Vas bo sprejel na kraj novega življenja, luči in miru. Prosite pa za nas Boga, da se enkrat zopet združimo vsi v raj.

Vaši žalujoči:

FRANCES MANAK, hčerka

WILLIAM, vnuk

CHRIS in MARY, pravnik in pravnikinja

Ostalo sorodstvo

Cleveland, Ohio, 27. julija 1959.

DVA NAMENA — Otroci se spuščajo po "koritu" iz prvega nadstropja za zabavo, če bi prišlo do ognja, bo pa to korito rešilni izhod. Slika je iz Amsterdama na Holandskem.

V blag spomin

OB PETNAJSTI OBLETNICI SMRTI
NAŠE DRAGE MATERE IN
STARE MATERE

Helen Nagode

ki je umrla 27. julija 1944. leta

Že dolgo let Vas zemlja krije, truplo zdaj tam v grobu spi. nam pa težko je pri srcu, ker Vas več med nami ni!

A sveta vera nas tolaži, da se enkrat snidemo, kjer ni joka, ne bolesti. v raji tam — nad zvezdami.

Vaši žalujoči:

VERA KRAJIC in MARY ZBAŠNIK, hčere

VERA in ELEANOR, vnukinja

Cleveland, Ohio, 27. julija 1959.